

Ohjeistusta korvaavasta työstä

Teknolohiateollisuuden työehtosopimuksen 20 §:n 1 momentin 5. kohdassa on korvaavasta työstä seuraava soveltamisohje:

Korvaava työ

Työntekijä ei välttämättä aina ole sairauden tai tapaturman vuoksi täysin työkyvytön. Työntekijälle saattaa olla mahdollista osoittaa jotakin muuta kuin hänen vakituista työtään, ns. korvaavaa työtä. Korvaavan työn pitää olla tarkoituksenmukaista ja mahdollisuuksien mukaan työntekijän normaaleja työtehtäviä vastaavaa. Tilanteesta riippuen aika voidaan hyödyntää myös työntekijän koulutukseen.

Työntekijän työkyvyttömyyttä koskevassa lääkärintodistuksessa olisi suotavaa kuvata ne mahdolliset rajoitukset, jotka sairaus tai vamma työn tekemiselle aiheuttavat. Työnantajan päätös korvaavan työn osoittamisesta työntekijälle pitää perustua lääketieteellisesti perusteltuun kannanottoon.

Korvaavan työn teettämisen tulee perustua työpaikalla yhdessä käsiteltyihin menettelytapasääntöihin ja konsultaatioon työterveyslääkärin kanssa. Ennen korvaavan työn aloittamista varataan työntekijälle mahdollisuus keskusteluun työterveyslääkärin kanssa.

Tarkempaa ohjeistusta korvaavan työn teettämisestä löytyy liittojen kotisivuilta; www.teknolohiateollisuus.fi ja www.metalliliitto.fi.

Liitot ovat edellä mainitun soveltamisohjeen viimeiseen kappaleeseen viitaten laatineet kotisivujaan varten seuraavan lisäohjeistuksen.

Säädökset ja suunnitelmallisuus

Työterveyshuoltolain tarkoituksena on työnantajan, työntekijän ja työterveyshuollon yhteistoimin edistää

- työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä,
- työn ja työympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta,
- työntekijöiden terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä työuran eri vaiheissa, sekä
- työyhteisön toimintaa.

Suunnitelmallinen työterveyshuolto perustuu mm. työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan ja työpaikkaselvityksiin. Hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisesti työterveyshuoltoon kuuluvat lukuisat tehtävät toteutetaan soveltuvin osin yhteistyössä johdon, linjaorganisaation, henkilöstöhallinnon sekä yhteistoiminta- ja työsuojeluorganisaatioiden kanssa.

Suunnitelmalliseen toimintaan kuuluu myös, että työantajalla on työturvallisuuslain mukainen työsuojelun toimintaohjelma, ja että työpaikan haitta- ja vaaratekijät on selvitetty ja riskit arvioitu työturvallisuuslain mukaisesti.

Korvaava työ

Korvaavalla työllä tarkoitetaan sitä, että estyttyään tapaturman tai sairauden vuoksi tekemästä tavallisia töitään, henkilö kykenee terveyttään vaarantamatta tekemään tilapäisluonteisesti jotakin muuta työtä omalle työnantajalleen tai esimerkiksi saa koulutusta.

Korvaava työ ei ole uusi käsite ja tekniikka on monessa tapauksessa tehnyt työn tekemisen paikasta riippumattomaksi.

Sairauksien tai tapaturmien aiheuttamat poissaolot vaikuttavat yrityksen ja työpaikan toimintaan. Niillä on merkitystä henkilöstön hyvinvointiin, toimitusaikojen pitävyyteen, kustannustekijöinä ne vaikuttavat kannattavuuteen ja toiminnan laatuun sekä henkilökunnan ja asiakkaiden - nykyisten ja uusien - suhtautumiseen yritykseen.

Yrityksessä voidaan toimia monin eri tavoin sairaus- ja tapaturmaisten poissaolojen vähentämiseksi. Kun harkitaan em. tarkoituksessa korvaavan työn yleisiä periaatteita sekä menettely- ja toteuttamistapoja, asiaa tulee käsitellä yhteistoiminnassa työnantajan, työterveyshuollon ja työpaikan työsuojeluorganisaation tai henkilöstön kanssa.

Ohjeistusta

Korvaavaa työtä koskevat yleiset periaatteet ja menettelytavat voidaan kirjata esimerkiksi työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan.

Tiedottaminen

Periaatteet ja menettelytavat saatetaan henkilöstön tietoon.

Korvaavan työn tarpeellisuus

Korvaavan työn tulee olla tarkoituksenmukaista ja mahdollisuuksien mukaan vaativuudeltaan henkilön tavanomaista työtä vastaavaa ja koulutuksen tulee olla ammattitaitoa ylläpitävää ja kehittävää.

Perehdyttäminen

Korvaavaa työtä teetettäessä on syytä selvittää perehdyttämisen tarve, jonka jälkeen työnantajan tulee tarvittaessa huolehtia henkilön asianmukaisesta perehdyttämisestä.

Tasapuolinen kohtelu

Henkilöitä on kohdeltava tasapuolisesti korvaavaa työtä järjestettäessä.

Työnantajan vastuu

Työnantajan vastuu terävöityy, kun tavanomaiseen työhönsä kykenemätön henkilö tilapäisesti tekee työtä, jota hän voi tehdä terveyttään vaarantamatta. Työnantajan päätöksen pitää perustua työterveyslääkärin kannanottoon.

Henkilön mielipide siitä, että hän selviytyy hänelle osoitetuista töistä, on syytä ottaa huomioon. Korvaavassa työssä sairauden hoito ei saa vaarantua, sairaus tai vamma ei saa työn takia pahentua, sen paraneminen estyä tai hidastua, eikä sairaus leviätä.

Työntekijän vastuu

Työntekijän on otettava edellisessä kohdassa sanottu huomioon myös silloin, kun hän tavanomaiseen työhönsä kykenemättömänä tekee korvaavaa työtä tai työskentelee muualla.

Työkyvyn varmistaminen

Henkilölle varataan mahdollisuus ennen korvaavan työn aloittamista keskusteluun työterveyslääkärin kanssa myös siinä tapauksessa, että henkilö itse esittää korvaavaa työtä.

Henkilö saa pyynnöstä työterveyslääkäriltä uuden arvion työkyvystään, mikäli hän katsoo korvaavan työn ja terveydentilansa sitä edellyttävän.

Tässä tarvittavasta työkyvyn määrittämisestä ei aiheudu työntekijälle ylimääräisiä kustannuksia.

Yksityisyyden suoja

Työnantajan ja työnantajan edustajan on noudatettava yksityisyyden suojasta työelämässä annettua lakia käsitellessään korvaavaan työhön liittyviä henkilön terveydentilaa koskevia lääkärintodistuksia ja lausuntoja.

Palkka, työmatkat, vakuutukset ja sairauspäiväraha

Korvaavaa työtä teetettäessä henkilölle maksetaan, ellei paikallisesti ole muuta sovittu, samaa palkkaa kuin mitä hän saisi tavanomaisten töidensä tekemisestä. Aikapalkalla työskentelevälle henkilölle maksetaan henkilökohtainen aikapalkka ja suorituspalkalla työskentelevälle henkilölle maksetaan samaa palkkaa, kuin mitä hän saisi tavanomaisia suorituspalkkatöitä tehdessään.

Vakuutukset sairauden ja tapaturman varalta ovat voimassa korvaavaa työtä tehtäessä. Korvaava työ keskeyttää tapaturma- ja sairauspäivärahan maksamisen. Työnantaja ja työntekijä ovat ilmoitusvelvollisia, jos Kela tai vakuutuslaitos on alkanut maksaa korvauksia.

Korvaavan työn keskeytymiseen on joissakin tapauksissa varauduttava ja oltava ennakolta yhteydessä ao. vakuutuslaitokseen.

Työmatkat korvaavaa työtä teetettäessä järjestellään niin, ettei niistä aiheudu henkilölle ylimääräisiä matkakustannuksia.

Tapaturmatilastointi

Korvaavasta työstä huolimatta työnantajan on pidettävä tapaturmavakuutuslain mukaista tapaturmaluetteloja ja tehtävä tarpeelliset ilmoitukset. Tapaturmiin ja sairauksiin liittyvät mahdolliset tutkimukset ja selvitykset sekä tilastointi tehdään asianmukaisesti.

Osasairauspäiväraha ja työeläkekuntoutus

Sairausvakuutuslain mukaisella osasairauspäivärahalla halutaan antaa toipumisvaiheessa olevalle henkilölle mahdollisuus työhön paluuseen hänen voimavarojensa puitteissa. Osasairauspäiväraha tukee pitkän poissaolon jälkeen osittain työkykyisen henkilön paluuta työhön. Päivärahaoikeuden yhtenä edellytyksenä on, että vakuutettu pystyy terveyttään ja toipumistaan vaarantamatta hoitamaan osan työtehtävistään.

Työeläkekuntoutusta järjestävät työeläkelaitokset. Kuntoutuksella pyritään siihen, että henkilö pystyisi kuntoutuksen avulla jatkamaan työelämässä.

Nämä edellä mainitut järjestelmät eivät sellaisenaan ole nyt kysymyksessä olevan korvaavan työn käsitteeseen kuuluvia.